

Storskarvshäckning på Flottgrundet i Mälaren

Thomas Pettersson

Storskarvens spridning norrut fortsätter. Sommaren 1994 häckade fyra par på Flottgrundet i Engsö naturreservat. Detta år, 1995, kunde sju par häckande skarvar räknas in.

Den 20 juli 1994 åkte jag ut på min årliga koll av några av Mälarens hägerkolonier. Jag brukar välja en tidpunkt efter det att ungarna blivit flygga för att störa så lite som möjligt och denna gång hade jag sällskap och assistans av Ralf Lundmark, Ramnäs. Denna lilla historia skall emellertid inte handla om häger, utan om, just det, storskarv.

Storskarvens snabba expansion längs den svenska ostkusten och till några insjöar i södra och mellersta Sverige torde vara väl bekant för de flesta. Inte minst genom den intensifierade debatten om skarven som konkurrent till människan om fisk och vad som tilldragit sig i form av förstörelse av vissa häckningsplatser längs ostkusten mm. Antalet observationer av storskarv i Västmanland har också ökat de senaste åren. Det har inte varit ovanligt att t. o. m. under sommarhalvåret se smågrupper ute på Mälaren. Detta har givetvis skapat förväntningar om att skarven

skulle kunna etablera sig som häckfågel hos oss.

Inför årets hägerinventering blev jag några dagar innan förvarnad av Anders F. Andersson om att något intressant kunde vara att vänta på Flottgrundet i Oxfjärden. Andersson hade nämligen fått tydliga indikationer på att storskarv skulle häcka där, i en stor hägerkoloni. Eftersom häger-

Västmanlands Ornitologiska Förening (VOF är en regionalförening av Sveriges Ornitologiska Förening (SOF).

Medlemsavgiften till VOF är 70 kr för 1995. Beloppet insättes på postgiro 1 06 54 - 2.

Medlemmar erhåller *Fåglar i Västmanland* utan särskild kostnad.

Illustrationer: Daniel Green (DGN), Lasse Ström (LS), Jan-Olov Bergström (JOB) och Anne Ekelin.

Omslagsfoto: Fiskgjuse av Anders Geidemark/N

inventeringen går ut på att räkna använda bon, lätt igenkända bl. a. genom att de vitkalkas av ungamars spillning, kunde problem uppstå att skilja hägerbon från skarvbon. En muntlig konsultation med Lars Lindell bekräftade också att så kan vara fallet om skarven väljer att häcka i gamla hägerbon. Om skarven däremot bygger boet självt, brukar dess mindre storlek samt att den använder finare bomaterial som ger en mer kompakt bobale, vara karakteristiskt.

Åter till den 20 juli. Resan gick över Blacken, Ridöfjärden och den vida Granfjärden, men det var först i Grisfjärden som den första skarven för dagen, en ettåring, uppenbarade sig. Strax därefter passerades Nässundet ut i Oxvfjärden och genast kunde vi konstatera att flera skarvar uppehöll sig på och vid Flottgrundet. Efter landstigning på ön vidtog borraräkningen som resulterade i totalt 96 för året använda bon. Två av dessa motsvarade väl beskrivningen på bo som skarven byggt själv. Ytterligare två avvek från mängden hägerbon utan att vara lika karakteristiska, men närvaron i bona av stora skarvungar bekräftade arttillhörighe-

ten. Således kunde vi summera för Flottgrundet 1994, 92 par häger och 4 par storskarv. Därutöver kan nämnas att åtskilliga icke flygga fisktärneungar, trots den sena tidpunkten på året, fanns på ön, och att vi också fann ett bo av småskrake, där honan mycket makligt kravlade sig av de tio äggen.

Beträffande skarvarnas rastillhörighet är det sannolikt att det rör sig om den s. k. mellanskarven, *Ph. c. sinensis*. Detta har inte, åtminstone så vitt jag vet, kunnat konstateras när det gäller skarvarna på Flottgrundet. Det är nämligen endast under en kort period på våren, när de gamla fåglarna bär sin häckningsdräkt, som säker rasbestämning kan göras (Lars Lindell, muntl.).

Det återstår att se om skarvarna får någon varaktig framtid på Flottgrundet, men ön ingår dock i Engsö naturreservat. Att avverka träd är förbjudet och landstigning, liksom att komma närmare ön än 100 meter, är också förbjudet under tiden 1.4 - 15.7.

Thomas Pettersson, 021 - 13 81 76

Rapportera bruna kärrhökar!

Redan i nr 3 -94 utannonserades 1995 års Riksinventering av Brun kärrhök. När detta nummer av FiV kommer ut har äggen redan kläckts och ungarna är flygga. De flesta områden med presumtiv biotop för arten är besökta. Men... det innebär inte att det är för sent att bidra med rapporter om iakttagelser som tyder på att kärrhöken häckat. Gå igenom dina anteckningar över när och var du sett bruna kärrhökar och om du kunnat konstatera häckning (t ex flygga ungar).

Lämna rapporter till:

Thomas Pettersson
Härnevigatan 3a
723 41 Västerås
tel 021-13 81 76